

Štatiere" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 5 kron, za Ogrsko 6 kron 50 vin, za celo leto: za Nemčijo stane za celo leto 7 kron; za drugo inozemstvo se računa naročnina z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne št. se prodajajo po 12 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslojpe šte. 3.

Dopisi dobrodošli in sprejemajo zastoj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2 50 za 1/64 strani K 1— Pri večkratnem oznanju se cena primerno zniža.

Štev. 45.

V Ptuj, v nedeljo dne 11. novembra 1917

XVIII. letnik

Premagana Italija.

Nad 200.000 vjetih. — Tagliamento povsod prekoračen. — Naše prodiranje iz Koroške. — Italijanska fronta ob južni Tirolski razbita. — Od zmage do zmage pod poveljstvom našega cesarja Karla!

Ves svet občuduje zdaj krasne zmag naših in nemških armad v orjaški borbi zoper dednega laškega izdajalca. Kakor blisk so tresli udarci naših armad v množice obanega sovražnika, ki je tako poželjivo gledal na naš Trst. In v neverjetni naglici hitijo zdaj razbiti kosi italijanskih armadnih zvez nazaj skozi nekdanj tako nahujskano, tako divje protiaustrijsko Furianijo in severno Italijo. Danes se ne čuje več klica „evviva la guerra“, pač pa se vozijo ogromni vlaki laških vjetnikov po južni železnici preko Celja, Maribora, Gradca proti severu. In kmalu morda se bode začel v Italiji klic „evviva la rivoluzione!“

To je usoda izdajalca! Iskrena želja vseh je bila, da pride ta božja kazen nad Efijsalca, ki nam je vkljub svojemu krivopričnemu zavezništvu hotel v najnevarnejšem trenutku bodalo v hrbet suniti. Vedeli smo, da bode bodalo zlomljeno ob ščitu zvestobe osrednjih držav. Vedeli smo, da bode izdajalec kaznovan, kakor je bil še vsak Judež kaznovan...

Zdaj se je ta kazen izvršila! Naša postena avstrijska zemlja je prosta zapeljanih čet izdajalskega kralja-pritlikavca in globoko v srce severne Italije merijo nepremagljivi naši topovi.

V tem velikem, ponosnem času se je dokazalo, da je naša prekrasna domovina čila in zdrava. Sam cesar Karla, ta ognjeni, sredi v največji vojski kronani vladar, je vodil naše armade od zmage do zmage. Kakor z železno metlo izčistil je našo zemljo od sovražnika, kakor božanski maščevalci hite njegovi junaki za njim v srce Italije... Kako so se zmotili tisti, ki so smatrali Avstro-Ogrsko za slabotno, bolano, ki so mislili, da je strohnela in da se podira in da njena duša bira! Lah, ta največji zločinec nad avstrijskim sosedom, mora danes nad durmi svojega doma zapisati Dantejeve besede: „Lasciate ogni speranza, voi ch' entrate!“ Pustite vsako upanje, vi vsi, ki vstopite! Italija je premagana in naše junaške čete morajo zavriškati od veselja, da so tega najzlobnejšega sovraga zdrobile.

Pa še nekaj ne smemo pozabiti v teh velikih urah našega ponosa: postene zvestobe zmagovito z nami združene Nemčije! Na zapadu in vzhodu in jugu ima Nemčija proti polovici sveta najstrupenejša boje. Milijoni Angležev in Francozov, Rusov in Belgijcev prežijo na kopnem in morju, v zraku in pod zemljo proti njej. In vendar je imela dovolj moči, pa tudi do-

volj postene zvestobe, da je zopet z orjaško silo svoje jeklene talange stopila na našo stran in nam pomagala pri premaganju najgršrega naših sovražnikov. Zveza avstro-ogrške naše domovine je torej v celih rekah junaške krvi izkušena, v največji borbi skovana in za večne čase zvezana. Brat poleg brata! Ponehati se mora iz „vseslovanskih“, od Angležev plačanih, od Rusov in Srbov razžrejenih nagibov povzročena hujškarja proti Nemčiji.

Naš cesar nas je vodil preko mej v srce Italije; Nemčija je z vojskovodji in vajakim kot posten zaveznik stala pri nas rama ob rami; — te krasne zveze ne premaga niti celi svet sovražnikov!

Trije laški armadni kōri so se vdali.

Avstrijsko uradno poročilo od četrtka.

K.B. Dunaj, 1. novembra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Prodiranje zaveznikov v Zgornji Italiji bilo je včeraj kronano z novim, ogromnim uspehom. Gnječa umikajočih se sovražnih množic severno-vzhodno od Latisane dala je vodstvu priliko, da preloži močnim italijanskim množicam z obkoljenjem vrnitev. Nemške in avstro-ogrške divizije, ki so se zapadno od Udine reki Tagliamento približevale, so se od severa sem vporabile. Obenem sunile so avstro-ogrške kolone ob lagunah proti Latisani. Veliko število v polno zmešnjavo prišlih italijanskih zvez v skupni moči 2 do 3 armadnih zborov se je večinoma odrezalo. V par urah se je več kot 60.000 moč vjelo in sto topov zaplenilo. Avstro-ogrške in nemške čete stojijo povsod ob srednjem Tagliamentu. Posamezni poskusi sovražnika, obdržati v srednjem toku postojanke mostičja, bili so s takojšnjim nastopom nemških regimentov preprečeni. — V gorovju zgornjega Tagliamenta prodirajoče avstro-ogrške armade premagale so, na gorovje navajene, v trdni volji vse težave pokrajine. — Na ta način je 12. Sočina bitka v 8 dnuj trajajočem boju vodila do čez vse mere krasnega uspeha. Avstrijske primorske dežele so osvobodene, veliki deli benečanske zemlje ležijo za frontami zaveznikov. Velika zmaga na južno-zapadnih durih monarhije je nova brezprimarna izkušnja moči zvezanih sil in narodov, izkušnja moči,

ki bode govorila močnejši jezik nego vse, kar se je v zadnjih tednih pri prijatelju in sovražniku o sedanjosti in bodočnosti govorilo in pisalo.

Šef generalstaba.

Nad 180.000 vjetih in 1500 kanonov!

Nemško uradno poročilo od četrtka.

K.B. Berlin, 1. novembra (W.B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Italijanska fronta. Našim hitrim udarcem na vzhodu, brezprimerno trdnem vztrajanju naših čet na vseh frontah, zlasti na zapadu, je zahvaliti, da so se zamogle operacije proti Italiji prijeti in tako uspešno nadaljevati. Včeraj so zvezne čete 14. armade tam zopet novo veliko zmago priborile. Deli sovražne armade so se ob Tagliamentu k boju postavili. V gorovju in furlanski dolini do železnice Udine-Codroipo-Trevise šel je sovražnik v bojih na zapadni breg reke. Postojanke mostičij na vzhodnem bregu držal je pri Finzanu, Dignanu in Codroipi. V neki od tam preko Bertiole-Pozzarolo-Lovariano na Udine segajoči zadnji postojanki se je ljuto upiral, da bi kril umikanje svoje tretje armade na zapadni breg Tagliamenta. Od zmagovite volje nošeni, od modrega vodstva v odločilni smeri vporabljeni dosegli so tukaj nemški in avstro-ogrski kōri uspehe, kakor so tudi v tej vojni redki. Mostičja v Dignanu in Codroipi bila so od pruskih lovcev, bavarske in württenberske infanterije v naskoku zavzeta. Na vseh bojiščih izkušene brandenburške in slezijske divizije predrle so od severa sem v nezadržljivem naskoku zadnje postojanke Italijanov vzhodno od spodnjega Tagliamenta in so vrgle sovražnika nazaj, medtem ko so izkušeni avstro-ogrski kōri od Soče sem prodirali proti zadnji sovražniku ostali prehodni post janki pri Latisani. Vleed sunka na severu odrezani, na obeh straneh prijeti, odločilo je tam več kot 60.000 Italijanov svoje orožje. Več sto topov padlo je v roko zmagovalcev. Število vjetih iz en teden sem tako uspešno peljane 12. Sočine bitke znaša zdaj 180.000 moč, svota zavzetih topov pa več kot 1500. Ostali plen je cenilih na teh številkah.

Prvi generalkvartirmojster Ludendorff.

Gemona zavzeta.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.B. Dunaj, 1. novembra. Uradno se danes razglasa:

Italijansko bojišče. Ob spodnjem in srednjem Tagliamentu stojimo v dotiki s sovražnikom. Italijanske čete, ki so se skušale držati še vzhodno reke, bile so vržene ali uničene, pri čemur je nanovo več tisoč vjetih v roke zaveznikov padlo. V pokrajini

STRASCHILL'ova grenčica iz zelenjave povzroči
moč in je vsled tega pri večjem telesnem naporu

neobhodno potrebna

Zato jo je priporočati zlasti za turiste, lovce,
vojake, remarje itd.

Fella in zgornjega Tagliamenta zav-
zema prodiranje naših armad nameravani
potek. Na večih krajih se je moralo slomiti
sovražni odpor.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od potka.

K.-B. Berlin, 2. novembra (W.-B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolo-
naslednika Rupprechta. Artiljerijski boj
v Flandriji močnejši. Angleski proizve-
dalni sunki so se na raznih krajih fronte
izjalovili. — Armada nemškega prestolo-
naslednika. Ob kanalu Oise-Aisne in ob
hrbtu Chemin des Damesa se je bojno
delovanje artiljerij znatno povišalo. Po več-
urnem bobenskem ognju napadle so močne
francoske sile pri Braye. Njih naval se je
pred našimi črtami krvavo izjalovil.

Makedonska fronta. Severno-
zapadno od Monastirja se je en sunek
sovražnih bataljonov z velikimi izgubami
zavrnil.

Italijanska fronta. Ob spodnjem
in srednjem Tagliamentu stojé naše
armade s sovražnikom v bojni dotiki. Itali-
janske brigade, ki so se na vzhodnem obrežju
reke se vstavljale, bile so z napadom k begu
prisiljene ali pa vjete. Od doline Fella pa do
Jadranskega morja je lovi breg Tagliamenta
prost od sovražnika.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Nad 200.000 vjetih, nad 1800 zaplenjenih
kanonov.

Avstrijsko uradno poročilo od
sobote.

K.-B. Dunaj, 3. novembra. Uradno se
danes razglasa:

Italijansko bojišče. Položaj ob
Tagliamentu ostal je nespremenjen. Ste-
vilo vjetih presega že 200 tisoč mož, število
zaplenjenih kanonov pa 1800. Natančnejši
podatki pripustiti se morajo poznejšemu
štetju.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od sobote.

K.-B. Berlin, 3. novembra (W.-B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Že dolgo pri-
pravljena preložitve naših črt ob Chemin
des Damesa se je brez motenja izvršila.
Ob kanalu Rhein-Marne se je pri nekemu
proizvedovalnem sunku vjelo sovorno-amerikan-
sko vojske. — Naši letalci so v noči od 1.
na 2. novembra London, Chatam, Gra-
vesend, Ramsgate in Dünkirchen
z bombami napadli. Močni požari pustili so
sklepati na dobri učinek.

Vzhodno bojišče. Pri Dunabur-
gu, Smorgonu, Baranoviči in ob
spodnjem Zbruczu se je ognjeno delovanje
oživilo.

Makedonska fronta. Artiljerijski
boj je vzhodno od Vardarja do znatne
sile narastel.

Italijanska fronta. Nobenih
večjih bojnih dejanj. Doslej se je našelo
več kot 200.000 vjetih in več kot 1800 topov.
Plen na strojnih puškah, metalnih min,
avtomobilih, bagaži in drugem vojnem orožju
se ni zamogel niti približno štetiti.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 3. novembra. Uradno se
danes razglasa:

Italijansko bojišče. Bojevo
delovanje ob Tagliamentu se povišuje.
Vojno stanje dopušča šele danes pregledati,
kar se je med 12. Sočino bitko od skupine
generala infanterije Alfreda Krauß od

zveznih čet in njih voditeljev izvršilo. Zav-
zetje 2600 metrov visokega Canin-gorovja
in 1688 metrov visokega Stola, nezadržljivo
prodiranje v zapuščeni, na potih revnem
gorovju južno doline Fella, ki ga niso za-
mogli vstaviti ne sovražnik, ne slabo vreme,
ne italijansko uničevalno delo, zavzeteje Re-
siutte, zavzeteje utrjenega taborišča od
Gemon-a-Osoppe zasigurajo našim na
gorovje navajenim četam, med njimi infante-
rijskim regimentom št. 14 in 59, tirolskim
cesarskim lovcom in štajerskim strelskim re-
gimentom št. 3 ter 26, kakor tudi cesarskim
lovcom, nove lovorike v zgodovini največje
vseh vojen.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 4. novembra. (W.-B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armada prestolo-
naslednika Rupprechta. Pri krajev-
nemu povišanju ognja odigrali so se v Flan-
driji ob reki Yser in severno-vzhodno od
Yperna manjši infanterijski boji pri Pa-
schendaale. Mi smo s sunkom popravili
svoje črte in smo na raznih točkah zavrnili
angleske delne napade. — Armada nemškega
prestolonaslednika. Ob kanalu Oise-
Aisne in v pokrajini Ailette živahno
artiljerijsko delovanje in uspešni boji naših
prednjih čet s francoskimi proizvedovalnimi
oddelki. Na vzhodnem bregu Maase pove-
čal se je čez dan živahni ognjeni boj zvečer
med Samogneux in Bezonvauxom. Naš
združeni odporni učinek je zadržal neki
ob gozdu Chaume se pripravljajoči fran-
coski napad.

Vzhodno bojišče. Položaj je ne-
spremenjen. Ob cesti Riga-Wenden bili
so ruski oddelki pri Segevoldu razpršeni.

Makedonska fronta. Že dneve sem
močni artiljerijski boj med Vardarjem
in jezerom Doiran. Najal je večraj naprej.
Doslej so se zgodili le angleški delni napadi,
ki so jih bolgarska varstva zavrnila.

Italijanska fronta. Ob reki Ta-
gliamento artiljerijsko delovanje menja-
joče se sile.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Naši verli čez reko Tagliamento.

Avstrijsko uradno poročilo od
ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 5. novembra. Iz vojno-
tiskovnega urada se poroča:

Italijansko bojišče. Ob Ta-
gliamentu se je zopet z bojem pričelo.
Avstro-ogrške in nemške divizije priberile so
si na srednjem toku prehod in pridobivale v
bojih na prostoru. Divizija generala Feliksa
princa zu Schwarzenberg, ki stoji ob
predvčerajnjem opoldne na zapadnem bregu
reke, si je s hitrim, pogumnim nastopom po-
sebnost zaslug za posrečeno sunka pridobila.
Sovražnik je izgubil nad 6000 vjetih in nekaj
topov. — Tudi armada Krobotina dosegla
je povsod napredke.

Na vzhodu in v Albaniji ničesar
pomembnega.

Šef generalštaba.

Zopet 6000 Italijanov vjetih.

Nemško uradno poročilo od
ponedeljka.

K.-B. Berlin, 5. novembra (W.-B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Italijanska fronta. Nemške in
avstro-ogrške divizije so si ob srednjem Ta-
gliamentu prehod priberile in se nahajajo
v nadaljnem prodiranju. Tam premaganim
italijanskim brigadam se je odvzelo nad
6000 vjetih in nekaj topov.

Makedonska fronta. Po dneve
dolgi, tudi večraj nadaljevani močni ognjeni

pripravi med Vardarjem in jezerom
Doiran napadli so angleški bataljoni južno
od Sunjakova. Njih napad se je pod
velikimi izgubami in brezuspešno pred bol-
garskimi postojankami razbil.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Italijani bežijo tudi od tirolske fronte.

Avstrijsko uradno poročilo od
torka.

K.-B. Dunaj, 6. novembra. Uradno se
danes razglasa:

Italijansko bojišče. Iz prostora
Osoppo-Pinzano peljani sunek zavez-
nikov razbil je italijanski odpor na vsaj Taglia-
mento-fronti. Avstro-ogrške in nemške bojne
sile feldmaršala nadvojvode Evgena pridobi-
le so povsod pri Cadoripi pred očmi
cesarja desno obrežje reke in so v prodiranju
proti zapadu. V okolihu najzgornejšega Ta-
gliamenta vrgle so čete generalobersta
v. Krobotina sovražnika iz njegovih poljs-
kih in pogorskih postojank vzhodno od
Cadore. Naši novi uspehi niso zamogli
ostati brez odločilnega uspeha na dolo-
mitni fronti. Od Kreuzberga pa do
Rolle-prelaza je sovražnik k nazadovanju
prisiljen. Feldmaršal v. Conrad je pričel
z zasledovanjem. Na višku Coldi Lana,
katerega z razstrelbo doseženo zavzeteje je
svoj čas vso Italijo v pijano veselje spravilo,
in na Monte Pianu vihrajo naše zastave.
V Cortina d'Ampezzo so došle naše
čete večraj pod navdušenjem prebivalstva.
Tudi San Martino di Castrozza v
dolini Primiero je nazaj vzet. — Od maja
1915. l. sem je stegal Italijan svojo požrešno
roko v Pusterdolino in proti Bozenu.
arču Tirolske. Hvala nerazrušljive vztrajnosti
naših hrabrih se sovražnika upanje ni za-
moglo nikdar urediti. Dobitke, ki si jih
je v tem prostoru v 2½ letih boja in dela
pridobil, se zamorejo po korakih šteti. Zdaj
se je pa i to v par dnevih razbilo!

Šef generalštaba.

Vsa črta Tagliamenta v reki nemških in avstro-
ogrskih čet.

Nemško uradno poročilo od
torka.

K.-B. Berlin, 6. novembra (W.-B.) Iz
velikega glavnega stana se poroča:

Italijanska fronta. Črta Taglia-
menta je od nas zavzeta. Italijani so med
gorovjem in morjem zopet v nazadovanju.
Požari označujejo njih pot skozi zgornje-
italijansko ravnino. Priporitev izmenjave
bregov ob robu gorovja po za napad na-
vdušenih nemških in avstro-ogrskih divizijah
dognal je klin v po naturi močne obrambene
postojanke sovražnika na zapadnemu bregu
oddelka. Hitro razširjenje tako vstvarjenega
mostičja z uspešnimi boji prisilil je nasprot-
nika k izprazenju cele črte ob reki do Ja-
dranskega obrežja. Navzgor reke do doline
Fella so se večraj italijanske brigade se
držale. Pritisek našega prodiranja je napotil
Italijane, da zapustijo i svoje pogorske posto-
janke. Od doline Fella pa do Colbri-
cena severno doline Sugana v širokosti več
kot 150 kilometrov so morali Italijani svojo
skozi leta zgrajene postojanske cone opustiti
in so v umikanju. Uvedlo se je nadaljne
operacije zveznih armad.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Naš cesar govori!

Uradno povelje cesarja Karla.

K.-B. Dunaj, 3. novembra. Iz vojno-
poročevalskega stana:

Cesar je izdal nastopno armadno povelje:
Pred dvema letoma in pol so Italijani
zavratno napadli monarhijo s svojo milijonsko

armado. Imela je izvršiti smrtni sunek, ali moji junaški bojevnikji so vzdržali v enajstih krvavih bitkah zmagovito vsak naval. Mogočno so se mogli skozi tri poletja brez skrbi za jugozapad izbojevati ogromni boji na vzhodu. Mogočno je mogel biti nedavno, utrjen na pogojih, ki jih je ustvaril in obvaroval brezprimerni odpor, pripravljen i odločilni udarec, ki je uvedel 12. bitko. Srčno se spominjam v dneh oprostitve mojega Primorja vseh sijajnih činov, ki so jih od binkosti 1915, izvršili vojskovodje in čete proti Italiji. Najzvestejši spomin posvečam za vselej onim neštetim junakom, ki so morali plačati zmago za ceno svojega življenja. Vsemogočnemu bodi hvala! Kri teh vrlih mož ni tekla zaman. Moje in mojih zvestih zavaznikov bojne sile stoji globoko v sovražniški odločnosti. Ob strašnem ognju v Furlaniji se oživljajo za mojo bojno silo ponosni spomini, spomini na davne prošle slavne dobe, v katerih korenini vojaška modrost mojega nepozabnega prastrica cesarja in kralja Franca Jožefa in ki se ne dajo nikdar ločiti od imen mojih prednikov Karla in Albrehta in spomina na Radeckega. Duh teh velikanov, ki živi v mojih četah za vse čase, naj vodi nas po poti uspeha, na katerem edino morejo moji narodi pridobiti od vsega sveta zaželjeni mir. Bog z nami!

Baden pri Dunaju, 2. novembra 1917.

Karl I. r.

Odklikovanja.

W.-B. Berlin, 2. novembra. Cesar je generala Ludendorff imenoval za šefa nizjerheimskega feldinarskega regimanta št. 39.

K.-B. Dunaj, 2. novembra. Cesar je feldmaršala Konrada v. Hötzendorff imenoval za kancijera vojaškega reda Marije Terezije, generalštabnega šefa Arturju baronu Arz izrekel najvišjo pohvalno posebno priznanje in mu izročil osebno dekoracijo. Nadalje je podelil šefu operacijskega oddelka generalmajorju v. Waldstätten komandni križec Leopoldovega reda z meči. — Vsa ta odklikovanja so zahvala za krasne uspehe naše ofenzive proti Italiji.

Cesar na Primorskem.

K.-B. Trst, 31. oktobra. Cesar je inšpiriral danes naprave istrske obalne obrambe in obiskal razna mesta te kronovine. Vlada se je peljal iz Trsta v spremstvu doslejšega nadvojvode Maksa v Poreč in od tam preko Buj, Pirana, Isole in Kopra nazaj v Trst. Prebivalstvo v Poreču, ki je videlo v obisku cesarja v težkem času posebno naklonjenost za svoje, od sovražnika ponovno napadeno mesto, je pričakovalo na glavnem kolodvoru cesarjev prihod. Skot Pederzoli se je poklonil cesarju z besedami navdušenega veselja. Cesar je poslušal prisrčno poročilo o trpljenju, naloženem mestu in sprejel z odkritosrčno zahvalo zagotovila neomajne zvestobe. Nato je vladar pregledal različne vojaške naprave v okolici Poreča, nakar je šel v stolno cerkev in tam opravil kratko molitev. Med stebri pred stolno cerkvijo je čakala vladarja neka priprosta žena, ki je padla pred njim na kolena in držala v rokah prošnjo do njega. Cesar je dvignil ženo in sprejel prošnjo s prav prisrčnimi besedami. Na povratku se je cesar ustavil tudi pri Vranicu, kjer je nekaj malega zavžil. S polja vračajoči kmečki ljudje so spoznali vladarja in obkolili njegov avtomobil. Vlada je ukazal dati ljudem zajutr, kateremu vrgledu je sledilo cesarjevo spremstvo. Potem se je odpeljal cesar v Piran, kjer mu je prebivalstvu priridilo viharne ovacije. V Isoli in Kopru je bila ovacija istotako viharna. Na povratku si je ogledal cesar različne obalne obrambne informacije, odbijalne baterije, signalne postaje in druge naprave. Pri večernem odhodu v Trst je tvorilo prebivalstvo gost spalin, iz katerega so prihajali navdušeni vdanostni pozdravi. Kmalu nato je cesar odpotoval iz Trsta.

K.-B. Trst, 31. oktobra. Kakor že na kratko sporočeno, je prišel cesar 29. t. m. v Gorico. Že na poti v Gorico iz Karnice v Ajševico so se razvijale strašne slike upostose-

nja. Od Ajševice ni nikakih hiš, sploh nikakega polja in gozda več. Vila Starkenfels in lovska hiša v Panovcu sta žalostni razvalini. Pri vili Starkenfels je zapustil vladar s svojim spremstvom avtomobile, da ne moti premikanja čet in trena, ter je jahal skozi Rožno dolino v Gorico. Ob cesti stoječe čete so cesarja navdušeno pozdravljale. V Gorici je jahal cesar na Glavni trg, kjer je dobil poročila vojaških uradnikov in že došlih upravnih uradnikov ter sprejel vdanostne izjave v mestu ostalega prebivalstva; bilo je okoli 20 ljudi. Na tem dohodu je bilo žalostno, da ni bilo prebivalcev. Sovražnik jim je dal težko pokoro za njihovo zvestobo do rodne grude in države. Prebivalstvo je je sovražnik vlek s seboj malo pred dohodom naših čet, oplenil hiše in nekatere zažgal. Gorice, katero smo takoj ljubilizbognjenih lepota, ni več. Skoraj vsaka hiša kaže rane te vojne. Glavni trg je poln razvalin. Nato je cesar odjahal k razvalinam vile Starkenfels ter se odpeljal preko Komenske visoke planote v Trst, kamor je prišel pozno zvečer. — Včeraj zjutraj se je peljal cesar kljub burji in dežju preko Proseka, Nabrežine in Devina v Tržič. Med vožnjo je orkan odtrgal streho z vladarjevega voza. Kljub slabemu vremenu se je cesar peljal naprej v odprtem avtomobilu. Od Nabrežine dalje so se zopet videli sledovi ljutih bojev. Vozil se je mimo razrušenih tovarn „Adria“ pri Sv. Antonu in mimo naše ladjedelnice v zalivu Trosega; vsi objekti so ali podrti ali zgoreli docela. V Tržiču, kjer ni ostala nobena hiša nepoškodovana, je šel cesar peš na glavni trg, čez katerega je baš korakala vojaška godba, ki je takoj zasvirla ljudsko himno. — Cesar je obiskal včeraj na fronti se eskadrone dragonskega polka, v katerem je preživel svoja vojaška učna leta. Cesar je govoril z vsakim oficijem in ukazal nastopiti moštvi, ki je služilo pri njegovem eskadronu. Pet jih je bilo. Po prisrčnem slovesu od starih tovarišev se je peljal cesar v Trst nazaj, kjer je sprejel turškega princa Osmana Fuad Effendija in nato v namestniški palači odposlanstva goriškega mesta.

Katastrofa pri Latisani.

Iz vojnoporočevalskega stana se poroča: Nekoliko prejšnjega razglašeno število 200.000 vojsnikov je z večerajšnjim dnem skoro že doseženo. Čete generalnega polkovnika Krobalina, infanterijskega generala Krausa, generala Belova, kakor tudi soška armada so dosegle skoro povsodi črte srednjega in spodnjega Tagliamento, zasledovaje poraženega in bežečega sovražnika. Kakšni velikanski naporji se zahtevajo zlasti za one čete, ki prodirajo iz Julijskih Alp, pokaže pogled na zemljevid. To je skoro povsodi: povprek k prodiralnim črtam ležeče gorovje s težkimi prelazi, ki ovirajo pohod, ki pa so bili premagani kljub zornim vremenskim razmeram in odporu posameznih zapor s silo čet, ki se ne da ustaviti. Nemške divizije skupno z avstro-ogorskimi kolonami so izvršile sunek na Codroipo in so prisilile bežeče preostanke tretje italijanske armade, da je iskala svojo rešitev v prehodu čez Tagliamento pri Latisani. Proti visoki narasli reki prišljeni italijanski oddelki so poskusili na razsežnem nepretrdnem rizevem polju se še upirati, čeprav so bili večinoma že zmedeni, kar je povzročilo več prask. Ker so krenile pri Codroipo stoječe čete proti jugu in so istočasno prišle avstro-ogrske kolone vzdolž laguna na jugu, je povzročilo to popolno obkolitev proti prehodu korakajočih sovražniških delov. Ko so bile italijanske čete na mostišču sagem se boreče vržene čez Tagliamento, se je moralo udati čez 60.000 mož z več sto topovi na prostem bojišču zmagovalcu. Ta izguba dveh ali treh zborov bojne sile in prejšnje razkosanje pomeni gotovo toliko, kakor da je tretja italijanska armada postavljena izven bojevanja. Zopet pa moramo imeti pred očmi izredne čine pohoda in brezprimerno napadalno silo zavzeznih čet. Na severu so imele te na svoji poti premagati višinske pozicije kakor one na Matajurju ob neugodnem vremenu. Velikanske napore so morali prestati poveljniki zlasti glede na težkoče dovoza za četami, ali činovna sposobnost čet, ki nikdar ne omaga, je omogočila uspehe, katerim skoro ni primere v svetovni vojni.

Vojna na morju.

Dobri plen.

K.-B. Rotterdam, 31. oktobra. V drugem tednu meseca oktobra potopil je neki nemški podmorski čoln v angleškem Kanalu neki iz Amerike došli oboroženi angleški parnik z 135 topovi po 75 mm, 30 havbicami po 12 cm, 50.000 granatami, 22.000 grana-

tami po 12 cm, 150.000 ročnimi granatami, 20.000 puškami, 6 pancerski avtomobili, 11 tovornimi avtomobili, 1.500.000 patronami ter 140 strojnimi puškami. (Pač lepi plen! Koliko življenj bi to strelivo hinavskih Amerikancev uničilo! — Ali — nemški podmorski čolni so na straži! Op. ur.)

32.000 ton potopljenih.

W.-B. Berlin, 31. oktobra. Eden nemških podmorskih čolnov (poveljnik kapitan-lajtnant Hashagen-Ernst) je v Atlantskem oceanu in v kanalu zopet okroglo 32.000 brutto-register-ton sovražnega prostora na trgovinskih ladjah potopil.

Šet admiralnega štaba mornarice.

17.000 ton potopljenih!

W.-B. Berlin, 1. novembra. Novi uspehi podmorskih čolnov v Kanalu dali so 17.000 brutto-register-ton.

Potopljeno!

K.-B. Berlin 2. novembra. V Biscavi in v Severnem morju so nemški podmorski čolni zopet 2 parnika in 9 ladij na jadre potopili.

Potopljeno!

K.-B. Berlin, 3. novembra. Uradno se poroča: V zatvornem okolišu okrog Anglije so nemški podmorski čolni zopet 4 parnike in 2 ladji na jadre potopili.

Nemške zmage na morju.

K.-B. Berlin, 5. novembra. Uradno se razglašalo:

V zatvornem okolišu okrog Anglije se je 15.000 brutto-register-ton potopilo. — Eden nemških podmorskih čolnov nastopil je dne 7. oktobra t. l. v zapadno mesta Tripolis opazovane boje med domačini in Italijani in je vzel italijanske čete z dobrim uspehom pod ognj. Dne 16. oktobra obstreljeval je isti podmorski čoln učinkujoče trdnjave naprave od Homsa (Tripolis). — Drugi nemški podmorski čoln obstreljeval je v Črnem morju od Rusov zasedeni kraj Tuapse in je potopil en s strelivom naloženi transportni parnik.

Boj v Kattegatu.

W.-B. Berlin, 4. novembra. Wolfiov urad poroča: Naka mala nemška pomožna križarka (poveljnik kapitanlajtnant v rezervi Lauterbach) je dne 2. novembra v Kattegatu po hrabrem odporu bila od premoči šestih sovražnih križark in devetih velikih torpednih čolnov potopljena. Angleško poročilo omenja tudi uničenje desetih patroljskih ladij. To ne odgovarja resnici. Nemški vojni ladij se razven omenjenega parnika ne pogaša.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Zahteve kmetov.

Nemška kmetstva (agrarna) stranka je odpovedala pod vodstvom poslanca dra. Waldner posebno deputacijo k ministerskemu predsedniku. Predložilo se je tam neobhodno in nujne zahteve avstrijskih kmetov. Tem zahtevam se gotovo tudi vsak štajerski ali koroški kmet rad pridruži. Glasijo se te zahteve tako-le:

1. Cenitev krompirja, ki je bila dolejš deloma nepravilna, deloma krivična, naj se natančno pregleda.
2. Oddaja mrve in slame se je izvršila večinoma brez ozira na krajevne razmere; V mnogih pogorakih krajih se je toliko slame in mrve odvzelo, da je živinoreja izročena popolnemu poginu.
3. Domači mlini in manjši kmetaki mlini se morejo takoj odpreti.
4. Neobhodno potrebna je enakomerna razdelitev kvot otrobov. Oni kmetovalci, ki so iz patrijotičnih vzrokov takoj po četvi žitje oddajali, dobili so manj otrobov nego samudni kmetje.